

ENTREVISTA

Marina Porras: "A través de voler rebaixar l'altre, l'enveja fa que t'acabis rebaixant tu mateix"

Entrevista a Marina Porras, autora de 'L'enveja' i llibretera de L'Ombra

per **Gerard Ventura**

Rubí.26 de desembre de 2019 18:52

La **Marina Porras** tenia cinc anys quan la seva mare, **Alba Martí**, va obrir la llibreria **L'Ombra**. En aquell moment, l'enveja ja era una emoció antiga, ja feia segles que corria entre nosaltres. 2019 està a punt d'acabar i l'enveja segueix sent un vici verinós i difícil d'entendre, «un pecat buit que no s'acaba mai». Per esclarir què s'amaga rere aquest defecte secret i cruel, Porras s'ha encarregat d'escriure '**L'enveja**' (Fragmenta), dins la col·lecció 'Pecats Capitals'.

Em confessa que descansa poc i que té molts projectes entre mans. No hi ha temps per relaxar-se, queda massa feina pendent per fer.

Fas moltes coses, Marina.

Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i

He seguit treballant amb el català. M'agrada molt llegir i escriure. M'agrada més mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació B Acceptar més m'agradava eren les coses dels llibres i vaig començar filologia catalana. També vaig

TOT Rubí

vaig massa amunt i avall. Des dels 17 anys que escric crítiques literàries a diaris digitals, encara que estan mal pagats i no puc fer tots els que m'agradaria. Ara, per exemple, també estic fent un cercle de conferències a l'Ateneu de Rubí sobre clàssics literaris. Al febrer moderaré una taula rodona al festival de novel·la negra de Barcelona. O la setmana passada, que vaig conduir l'acte de presentació dels finalistes del Premi Òmnium. Són encàrrecs que treuen molt temps, no assumeixo bé el descans, encara que això és culpa que m'agrada allò que faig.

D'on neix la idea inicial de "L'Enveja"?

És un encàrrec de l'editor. L'Ignasi Moreta em va trucar i em va dir que havia pensat de fer una col·lecció que recollís una mirada actualitzada sobre els pecats capitals. Al principi no n'estava segura: li vaig dir que no sabia gaire res de filosofia ni de religió, que és el caràcter de bona part del catàleg de Fragmenta, i que només podia escriure des de *lo meu*, la literatura. Em van donar total llibertat i la possibilitat d'escriure des del meu àmbit i, finalment, vaig dir que sí.

Porras, signant un exemplar de 'L'enveja'. FOTO: Cedida

El llibre està funcionant molt bé.

Sí, déu-n'hi-do. Al principi tenia una mica de por perquè no sabia ben bé com escriure. Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i relacionar-te amb el teu perfil i mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació [Acceptar](#)

TOT Rubí

llibre, cosa normal tenint en compte que, al final, és com una comunitat virtual d'amics on soc des de fa molt temps i on parlo amb tot tipus de gent. Aquest "ser petits" és un dels temes que més surt en el debat que es fa aquí sobre la crítica literària. Com que l'ambient és més reduït que a altres llocs i inevitablement tothom es coneix, és més difícil fer una crítica sobre un llibre sense tenir en compte l'autor ja que saps que te'l pots trobar la setmana següent.

...i té fama de ser una important font d'enveges.

Efectivament, és el caldo de cultiu perfecte per l'enveja ja que aquesta és un pecat comparatiu i relacional i en el món de la literatura s'estableix una comparació continua dels uns amb els altres. És una cosa molt natural: si et dediques al mateix que una altra persona vols veure què ha fet ella que no hagi fet tu. A més, es barregen altres factors, com les relacions personals o qui domina el poder cultural. En l'univers del llibre existeixen conflictes d'interessos i conflictes d'idees, i això s'acaba notant tant a les llibreries, com als actes culturals, com als catàlegs de les editorials.

Referint-te a Eladi, personatge de la novel·la de Mercè Rodoreda "Mirall Trencat", dius que "hi ha homes que quan creuen que no poden defensar res amb la vida es tanquen a les seves biblioteques". És la idea de la cultura vista com una cosa allunyada del món real, sense utilitat pràctica, com una simple evasió decorativa.

Crec que és una idea bastant present en el nostre entorn, és molt intel·ligent per part de Rodoreda veure-ho. De fet, em sembla que Eladi és un arquetip de molts dels homes que Rodoreda posà a les seves novel·les, una mena d'eunucs covards que no tenen força per fer res seriós. Aquest és un arquetip d'home català del qual parlen molts altres autors com Josep Pla o Francesc Trabal. Molts dels homes que narra Víctor Català també es queden en això si els hi treus la força bruta. Aquesta és una imatge universal potent que fa especialment l'efecte concretada a Catalunya, un lloc on tothom acostuma a buscar moltes excuses per no fer ni dir les coses. Això no vol dir que tots els homes catalans siguin covards, però sí que hi ha una tendència a buscar refugis com la cultura per tal d'evitar enfrontar-se cara a cara a coses com per exemple la política.

On condueix tot això?

Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació

Com es pot revertir aquesta situació? Com es pot muscular una literatura en català forta?

El fet que la gent jove s'ho plantegi i comenci a dir-ho clarament, pel fet d'haver-ho pensat i llegit, és un dels indicadors que ensenya que això es pot revertir. No hi ha gaire secret: simplement es tracta d'explicar-ho, es tracta de recuperar una tradició que ha estat amagada i que és difícil de fer surar, ja que la inèrcia és just la contrària, fer una literatura purament decorativa per tenir més prestigi, més diners, més premis i menys problemes. Només cal que hi hagi una sèrie de gent que s'adoni que val la pena fer les coses d'una altra manera per aconseguir que tot això segueixi canviant.

La sensació de derrota política de molta gent arran de la tardor de 2017 fa més fàcil que aflorin a primera línia escriptors crítics amb aquesta cultura que dius buida?

En certa manera, molta gent veu que fracassarà si segueix repetint els mateixos patrons de sempre. En el món cultural no hi ha tants diners com abans i la gent que hi mana no té tanta influència, per tant, no surt a compte seguir aquest camí. Molts s'han adonat que hi ha vies paral·leles al sistema que compensen molt més. Ho escrivia fa poc l'Abel Cutillas: els grans grups literaris han d'anar buscant gent a qui premiar a l'espai independent. Això no havia passat mai fins ara. Aquests grans grups veuen que donar premis a gent de l'establishment ja no funciona tant com abans.

Què falla, llavors?

Falten ganes de molta gent de mullar-se, sobretot en política, hi ha una tendència molt gran a... Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i per mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació

Com seguirà evolucionant aquesta situació?

Com més es segueixi veient que falla el sistema, més necessitat hi haurà d'alternatives. És important demostrar que es poden fer productes millors si te'ls prens seriosament. També entra aquí la responsabilitat que tenim les llibreries de confiar en els lectors. Les coses que són bones funcionen per si soles, i els lectors són capaços de veure-ho.

Si tu, com a llibreria, presentes una cosa bona, el client ho veu i ho compra i progressivament, es crea una confiança recíproca. El que passava abans és que, per inèrcia, per por a no vendre'ls o que et diguessin que eren massa difícils o literatura massa ambiciosa, aquests llibres tendien a estar amagats, com si fossin motiu per avergonyir-se'n. Ara, en canvi, aquests llibres no només estan a primera línia de les llibreries: també ocupen més espai mediàtic i surten a les llistes dels més venuts. Que funcionin econòmicament és clau.

El llibreter, actor clau en aquest procés.

Sí, bàsicament perquè el llibreter és una persona que viu de la sinceritat, que no enganyarà sobre un llibre als seus clients. Un crític, des d'un diari, pot enredar la gent per interessos personals però un llibreter no té cap sentit que ho faci, la seva feina es basa en el tracte directe amb el client. Si ho fa, el client no tornarà.

Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. [Més informació](#) [Acceptar](#)

TOT Rubí

La llibreria L'Ombra, al carrer Pere Esmendia, 21. FOTO: N.E

Com ha canviat l'entorn literari en els deu anys que portes treballant a L'Ombra?

He vist caure el prestigi de tota una sèrie de literatura en castellà que ningú s'atrevia a criticar fa deu anys, o com la irrupció de moltes editorials independents en català ha modificat el panorama de novetats habitual a les llibreries. També he vist com ha caigut el clixé de llegir només, o sobretot, en castellà perquè suposadament hi havia millors obres i traduccions. Això ja no passa tant: la gent que parla català ha entès que pot llegir en català, que és bèstia de dir però passava molt. L'associació del castellà com un idioma guai, *cool*, en contraposició al català cada cop hi és menys. Ha caigut el domini del panorama literari independent en castellà a Barcelona, que venia d'imposició dictatorial.

S'ha creat un panorama *cool* en català.

Sí, i ha ajudat a fer desaparèixer aquesta inèrcia d'autoodi estrany de pensar-se que el català n'Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i per a la personalització de continguts, per a l'anàlisi de l'ús de la nostra web i per a mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació [en](#) [Acceptar](#)

TOT Rubí

passava per pura casualitat, sinó que eren i són qüestions polítiques.

Aquest autoodi ha d'estar per força relacionat amb l'enveja.

Al llibre en parlo al capítol de la moral de l'esclau. Aquest autoodi impedeix que s'elevi el nivell cultural i fa que moltes persones busquin igualar-se entre elles en lloc de superar-se. Jo he vist diverses vegades com gent molt llesta ha rebaixat els seus estàndards, el seu criteri i ha amagat les seves idees per tal de no posar-se en problemes i aconseguir així ser acceptat. L'enveja, a través de voler rebaixar l'altre, fa que també t'acabis rebaixant a tu mateix.

Coartar-se la llibertat és fatal, i més si ho fas des de jove.

A més, no se n'expliquen els perquè. Si es fes, tothom veuria ràpidament que rebaixar-se ja d'entrada no surt a compte, que no garanteix viure bé ni ser ric, que estem parlant de cultura.

Literatura, admiració i enveja, un triangle indissociable.

Quan comences a envejar ja no pots parar, l'enveja porta a més enveja. Per això dic que és autodestructiva. L'admiració, en comptes de rebaixar, ho eleva tot. Cadascú escull des d'una banda o des de l'altra, estan en tensió permanent.

Quina influència genera Barcelona, el pol d'influència cultural més gran del territori, respecte una llibreria que es troba a la perifèria de la capital?

Hi ha una diferència molt marcada entre Barcelona i la resta, des de Rubí costa molt més organitzar actes culturals i similars o desplaçar creadors de la capital cap a fora, encara que hi ha excepcions, gent que ve i ho fa molt bé. Tot i això, la distància amb Barcelona també et dóna oportunitats de plantejar-te altres coses. Per exemple, tenim un club de lectura que fa set anys que funciona. En tot aquest temps, entre autors, traductors i editors, ha passat per la llibreria una quantitat molt gran de gent del món literari. Per sort, Rubí és una ciutat gran on hi fa vida molta gent, és una situació diferent de la dels nuclis que són estrictament Àrea Metropolitana i noten molt més el pes de la capital.

Collserola, barrera natural.

Exacte, el fet de ser Vallès, prop de la gent de Rubí tendeix a baixar Barcelona en ocasions especials, però, quines oportunitats de referència que tenim aquí

Utilitzem cookies pròpies i de tercers per millorar l'experiència de navegació i mostrar-li publicitat i continguts del seu interès. Més informació